

ИНИЦИЈАТИВА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ ЦЕНТРА ЗА ИНТЕГРАТИВНО ИСТРАЖИВАЊЕ ИНДИВИДУАЛНИХ РАЗЛИКА У ПОНАШАЊУ - ЦЕНТАР ИЗУЗЕТНИХ ВРЕДНОСТИ

Лабораторија за истраживање индивидуалних разлика - ЛИРА је основана 2016. године као наставно-научна јединица Одељења за психологију која је укључила истраживаче који се деценијама баве психологијом индивидуалних разлика у општој и клиничкој популацији као и њиховим манифестацијама у социјалном окружењу. Током претходних година, истраживања Лабораторије све више укључују сарадњу различитих научних дисциплина, а теме су захтевале интензивирање већ постојећих и успостављање нових сарадњи са истраживачима из других научних области, као што су медицина, молекуларна биологија и ендокринологија, и електротехника (анализа биосигнала). Овако настали тимови претходних година спровели су бројна заједничка истраживања и објавили низ коауторских научних радова.

Главна истраживачка јединица Центра изузетности била би Лабораторија за истраживање индивидуалних разлика (ЛИРА) при Филозофском факултету. Постојећа сарадња будућег Центра која до сада није била институционализована, и одвијала се у оквиру активности Лабораторије за истраживање индивидуалних разлика, већ је дала важне резултате и увиде. Да би се ова сарадња формализовала и створили услови за још квалитетније заједничко деловање у будућности, потребно је да се статус ЛИРА унапреди и да се званично препозна квалитет научног доприноса формиране мреже истраживача.

Истраживачи Центра су у **последње четири године** самостално и у коауторству публиковали **331** рад, од којих је на ССЦИ и СЦИ листама индексирано: **26** у категорији **M21a**, **77** у категорији **M21**, **64** у категорији **M22**, а **103** у категорији **M23**. У последње четири године објављено је **11 монографија и поглавља у књигама**.

Сарадници Центра су од 2015. године руководили или учествовали у 28 националних и 28 међународних пројеката. Пројекти о којима је реч финансирани су средствима Европског истраживачког савета (European Research Council), Швајцарске агенције за развој и сарадњу (Swiss Agency for Development and Cooperation), Гезис-Лајбниц института за друштвене науке (GESIS - Leibniz Institute for the Social Sciences), Лајбниц института за психологију (ZPID - Leibniz Institute for Psychology Information), Европске асоцијације за социјалну психологију (European Association for Social Psychology, Seedcorn i RKTS grant).

Истраживачи ЛИРА су такође по позиву учествовали у великим колаборацијама (нпр. Open Science Initiative, Project Implicit, Genome Wide Association Studies - GWAS) иницираним од стране водећих међународних академских и истраживачких институција.

Једна од централних идеја око које су окупљени чланови Центра је формирање младих истраживача и зато се посвећено ради на ангажовању нових сарадника.

Тренутно, у рад је укључено 7 студената основних студија, 2 студента мастер студија, и 6 студената докторских студија, који интензивно раде на стицању знања и вештина које их оспособљавају за самосталан и одговоран научни рад. Такође, кроз тимски рад и сарадњу, млади истраживачи усвајају вредности које су круцијалне за успешно бављење научним радом.

Имајући у виду квалитет и квантитет научних продуката, степен повезаности и сарадње са водећим домаћим и светским институцијама, сматрамо да Лабораторија испуњава све услове прописане *Правилником о вредновању научноистраживачког рада и поступку акредитације института, интегрисаних универзитета, факултета и центара изузетних вредности* за трансформацију у Центар изузетних вредности у области проучавања индивидуалних разлика у понашању, што је статус који може да стекне организациона јединица по закону о Научноистраживачкој делатности (члан 17). Овај члан предвиђа да: „Статус центра изузетних вредности може стећи институт, односно високошколска установа или њихов организациони део, односно њихови организациони делови, ако су поред услова прописаних овим правилником и Законом, у временском периоду током последњих пет година остварили врхунске и међународно признате научне и стручне резултате и на основу тога имају развијену међународну научну, техничку и/или технолошку сарадњу. Актом о оснивању заједничког центра изузетних вредности уређују се међусобна права и обавезе оснивача центра. Ако статус центра изузетних вредности стекне организациони део или организациони делови института или високошколске установе, центар изузетних вредности нема својство правног лица.“ Као што се види из овог члана, Центар за интегративно проучавање индивидуалних разлика у понашању би била организациона јединица Факултета и не би имала статус засебног правног лица. Оно што би се добило новим статусом уколико Центар успешно заврши процес акредитације јесте стабилно финансирање активности Центра, али што је још важније, конкурисање Центра као препознате истраживачке јединице ФФ у пројектним позивима Фонда за науку Републике Србије и Европске комисије. Такође, стицање статуса Центра изузетних вредности омогућило би да се досадашња неформална сарадња препозна формално, чиме би се обезбедили повољни услови за њен дугорочни наставак.

Иницијално, тим Центра изузетних вредности чинили би наставници и истраживачи Филозофског факултета, Универзитета у Београду: проф. др Горан Кнежевић, проф. др Татјана Вукосављевић Гвозден, проф. др Тамања Џамоња Игњатовић, проф. др Ирис Жежељ, др Љиљана Лазаревић, виши научни сарадник, проф. др Горан Опачић, проф. др Борјанка Батинић, доц. др Данка Пурић, др Биљана Локић, научни сарадник, др Марко Живановић, истраживач сарадник, (процедура избора у звање научни сарадник у току), др Маша Вукчевић Марковић, истраживач сарадник, (процедура избора у звање научни сарадник у току), др Зорана Зупан, истраживач сарадник, (процедура избора у звање научни сарадник у току) истраживач - повратник из иностранства, и др Санда Станковић, истраживач сарадник (процедура избора у звање научни сарадник у току).

Са Медицинског факултета Универзитета у Београду: проф. др Нађа Марић Бојовић, проф. др Јасна Зидверц Трајковић, доц. др Милица Пејовић Милованчевић, доц. др Иван Солдатовић, асс. др Александра Павловић (доценткиња у избору).

Са Електротехничког факултета Универзитета у Београду: доц. др Надица Миљковић. Из Института за нуклеарне науке Винча: др Мирослав Аџић, виши научни сарадник и др Данка Савић, виши научни сарадник. Са Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду: доц. др Предраг Теовановић.

Актом о оснивању су дефинисани односи, права и обавезе истраживача укључених у рад Центра. Наравно, у случају добијања статуса Центра изузетних вредности, постојала би могућност проширења иницијалног тима сарадницима чија су интересовања и научни допринос у оквиру истраживачких тема којима се Центар бави.

У Србији је у области друштвено-хуманистичких наука до сада акредитован само један од [укупно 16 центара изузетних вредности](#). Формирање центра изузетности у којем би Филозофски факултет био централна институција и окупио мултидисциплинарни тим врхунских истраживача допринело би његовом угледу у земљи и у међународним академским круговима.

Својим досадашњим радом Лабораторија за истраживање индивидуалних разлика је у потпуности испунила све услове дефинисане Правилником за акредитацију Центра изузетних вредности, те стога молимо чланове Наставно-научног већа Филозофског факултета да размотре нашу иницијативу.

Београд, 15.октобар 2019.

Проф. др Горан Кнежевић
Проф. др Тамара Џамоња Игњатовић
Проф. др Татјана Вукосављевић Гвозден
Проф. др Ирис Жежељ
Проф. др Горан Опачић
Проф. др Борјанка Батинић
др Љиљана Лазаревић, виши научни сарадник
доц. др Данка Пурић